

Kansallinen vaikuttavuusseminaari

Vaikuttavuustieto yhteiseen käyttöön

Kansallinen vaikuttavuusseminaari

Vaikuttavuustieto yhteiseen käyttöön

Tervetuloa seminaariin 2024!

Petra Kokko, STM, ohjausosasto

Mitä tarkoittaa vaikuttavuus?

Vaikuttavuus (effectiveness) ilmenee useimmiten pidemmällä aikavälillä muutoksena ihmisen hyvinvoinnissa tai toimintakyvyssä hoito- tai palveluintervention jälkeen.

Vaikuttavuuden arvioinnin tavoite on selvittää, mikä on se lisäarvo, joka interventiolla (väliin puuttumisella) voidaan asiakkaalle tai potilaalle tuottaa.

Arkivaikuttavuudella (real-world effectiveness) viitataan arjessa havaittavaan terveyden ja hyvinvoinnin muutokseen – eli siihen, millaista arvoa organisaatiot palveluiden käyttäjille tuottavat. *”Perimmäisenä tavoitteena arkivaikuttavuuden lääketieteellä on tuottaa mahdollisimman paljon terveyttä niin, että potilaiden kokemat haitat ovat mahdollisimman pieniä ja yhteiskunnalle koituvat kustannukset pysyvät kohtuullisina.”* (Malmivaara, 2012)

Kustannusvaikuttavuus mittaa intervention vaikutuksia kustannuksiin.

Kustannus-vaikuttavuus intervention vaikutusta sekä kustannuksiin että vaikuttavuuteen.

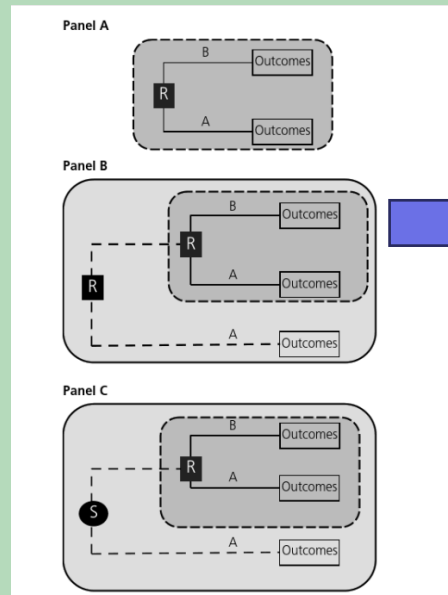
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (social impact/outcome) ilmenee yhteiskunnallisena muutoksena väestöryhmissä yhteisvaikutuksen* myötä. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus kuvaa toiminnan vaikuttavuutta yhteiskunnallisiin ongelmiin. Laskentakaavana käytetään esimerkiksi kertolaskua $\text{muutos} \times \text{merkitys} \times \text{volyymi}$.

* Yhteisvaikutuksella tarkoitetaan usean toimijan yhtäaikaista toimintaa kohti yhteiskunnallista tavoitetta.

Vaikuttavuuden ja arkivaikuttavuuden arviointi

”Tutkimus ja tuotekehitys”

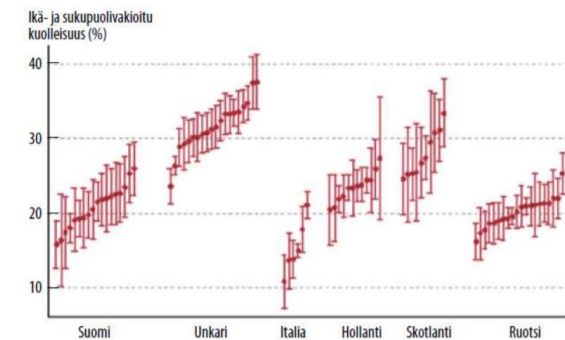
- uusien menetelmien tutkiminen
- Satunnaistetut kokeet (RCT) tai vertaiskontrolloidut kokeet (BCT)
- keskittyä interventioihin

Palvelujärjestelmän arviointi

- Tosielämän tulokset ja kustannukset
- Tulosten vertailu esim. yksiköiden kesken
- Keskittyä asiakasryhmiin

EuroHOPE-hanke. Vuoden kuolevuus aivoinfarktiin maittain ja alueittain.

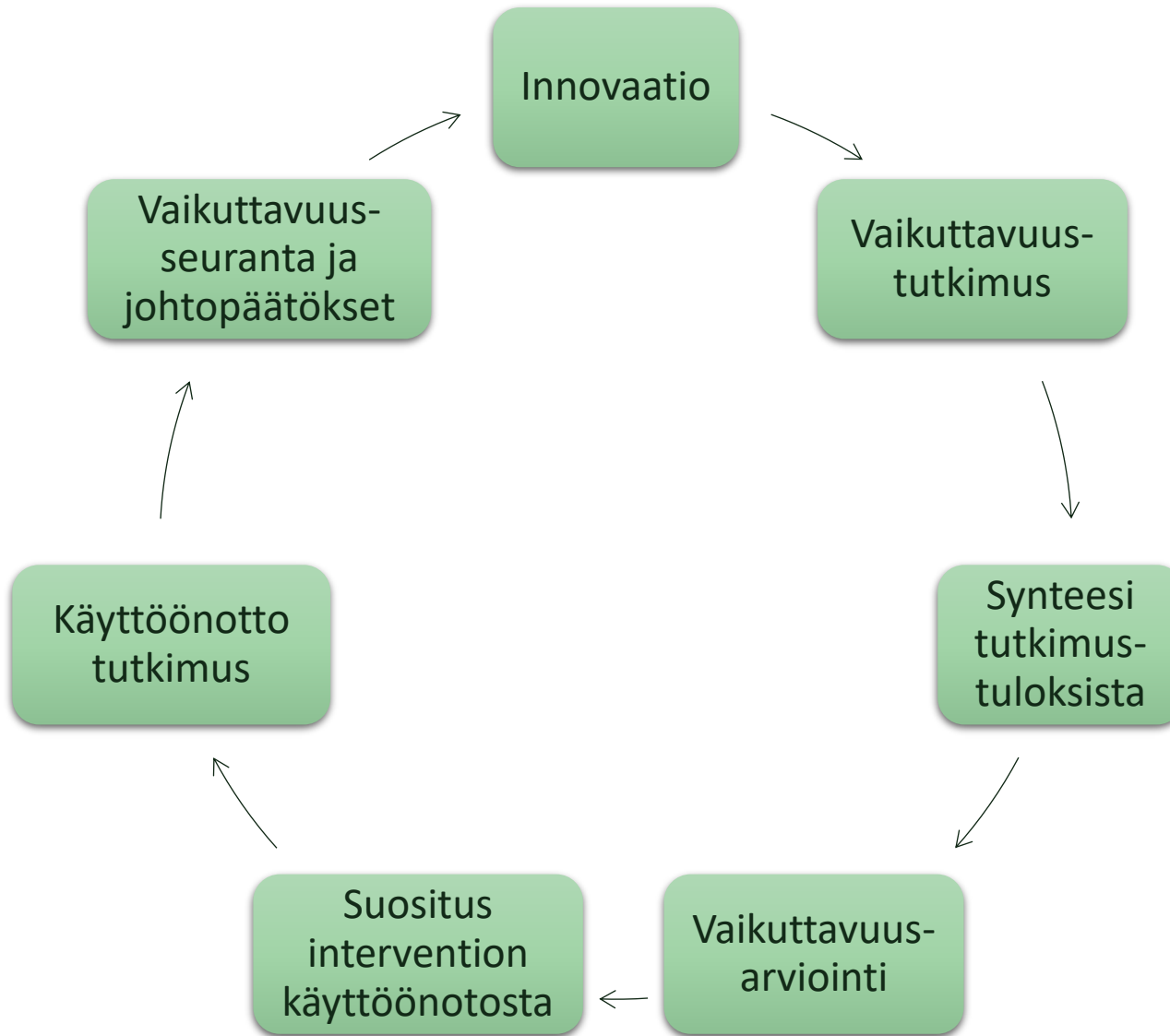
Malmivaara A, Meretoja A, Peltola et al. Comparing ischaemic stroke in six European countries. The EuroHOPE register study. Eur J Neurol, 2015;22:221–418

Mitä vaikuttavuustieto on?

Kansallinen
vaikuttavuusseminaari

Vaikuttavuustieto yhteiseen käyttöön

Vaikuttavuustutkimuksella saadaan näyttöä intervention vaikuttavuudesta

Tietoa tarvitaan myös

- Menetelmien ja toimintamallien mekanismeista
- Vaikuttavista tekijöistä (kontekstisidonnaisuus)
- Intervention käyttöönoton tavoista ja tuloksista
- Intervention kustannuksista
- Yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta

